

Sagsbehandlingsregler inden for den offentlige forvaltning

Forvaltningsloven i relation til
lektorbedømmelsesudvalg

Dagens program

- Velkommen
- Det forvaltningsretlige univers
- Temaer:
 1. Forvaltningsloven og de grundlæggende principper
 2. Habilitet
 3. Bedømmelsesgrundlaget
 4. Partshøring
 5. Begrundelse
 6. Identifikationskrav
 7. Klagevejledning
 8. Journaliseringspligt og aktindsigt
 9. Eksempler fra den virkelige verden

Det forvaltningsretlige univers

Det forvaltningsretlige univers (I)

- Grundlovens § 3
 - Lovgivende magt
 - **Udøvende magt**
 - Dømmende magt
- Med magt følger pligter.
- For den udøvende magt følger disse pligter af forvaltningsretten, som består af både regler og praksis.

Det forvaltningsretlige univers (II)

- De forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler (Værktøjsskassen)
 - **Forvaltningsloven** (afgørelsessager)
 - Offentlighedsloven (f.eks. notatpligt § 13, journaliseringspligt § 15)
 - Databeskyttelsesforordningen og –loven (behandling af personoplysninger)
 - Sagsbehandlingsregler i særlovgivning (f.eks. bekendtgørelsen om lektorkvalificering)
 - **Forvaltningsretlige principper** (Bygger på rets- og ombudsmands-praksis, fundamentale grundrettigheder, almene normer og sund fornuft)

Forvaltningsloven og -principperne

Forvaltningsloven og -principperne (I)

- Forvaltningsloven
 - Trådte i kraft 1. januar 1987
 - Kodificering af regler, der var udledt af rets- og ombudsmandspraksis
- Lovens anvendelsesområde
 - Den offentlige forvaltning (§ 6 i bekendtgørelsen)
 - Afgørelsessager
 - Lektorbedømmelsen er en afgørelsessag
 - Sondring mellem procesbeslutninger og endelige afgørelse

Databeskyttelse -GDPR

- Forpligtelse for den, der behandler personoplysninger, til at iagttage de registreredes rettigheder og til at beskytte personoplysninger.
- Det retlige grundlag for behandling af personoplysninger:
 - *Databeskyttelsesforordningen*
 - *(Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016).*
 - *Supplerende danske regler, herunder databeskyttelsesloven*
 - *(Lov nr. 502 af 23. maj 2018).*
- Reglerne trådte i kraft den 25. maj 2018.

Spotopgave

Er det en afgørelse?

- Nedsættelsen af bedømmelsesudvalget?
 - Nej, procesbeslutning. Mulighed for at påberåbe inhabilitet
- Stillingtagen til habilitet af bedømmelsesudvalgets medlemmer?
 - Nej, procesbeslutning
- Er både negative og positive bedømmelser afgørelser?
 - Ja
- Afvisning af anmodning om lektorbedømmelse?
 - Afgørelse!!

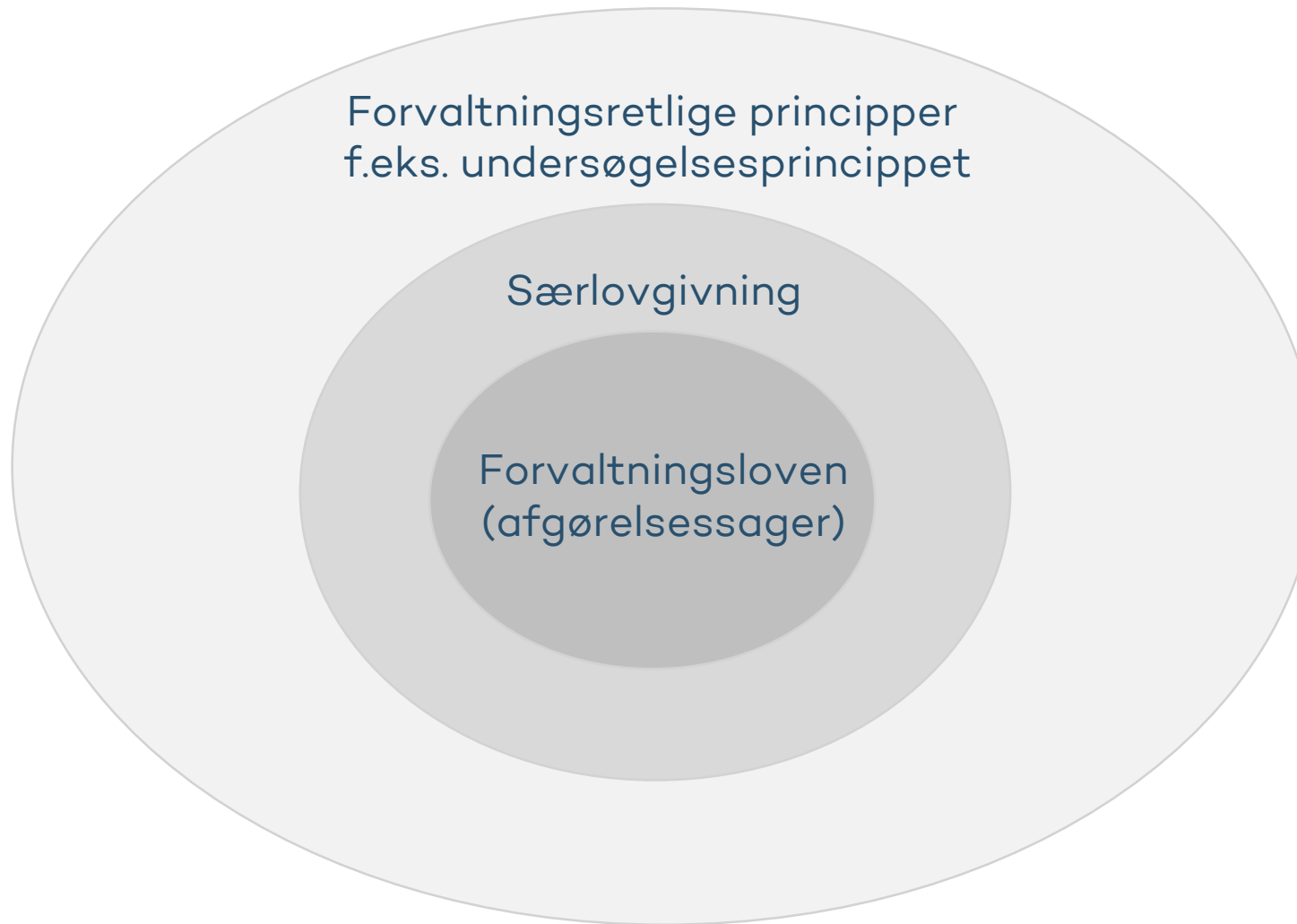
Forvaltningsloven og –principperne (II)

- Konsekvens af, at noget er en afgørelse
 - Begrundelse
 - Klagevejledning
 - Identifikationskrav
- Procesbeslutninger kan påklages ifm. klage over endelige afgørelse
- Grove sagsbehandlingsfejl kan medføre, at afgørelse erklæres ugyldig

Forvaltningsloven og –principperne (III)

- Forvaltningsretlige principper
 - Undersøgelsesprincippet (officialmaksimen)
 - Kun saglige hensyn
 - Lighedsgrundsætningen
 - God forvaltningsskik
 - Optræde høfligt og hensynsfuldt i skrift og tale
 - Orienter om sagens gang
 - Afgørelser bør meddeles skriftligt

Forvaltningsloven og –principperne (IV)

Forvaltningsloven og –principperne (V)

- Sammenspillet mellem forvaltningsloven og bekendtgørelsen om lektorkvalificering
 - Forvaltningsloven er en lov, hvorfor den har højere rang end bekendtgørelsen om lektorkvalificering (loven ”overruler”) ved uoverensstemmelser til skade for borgeren
 - Bekendtgørelsen om lektorkvalificering supplerer forvaltningsloven, hvorfor den kan påføre yderligere pligter til myndigheden, f.eks. klagefrist, høring i forhold til bedømmelsesudkast

Habilitet

Habilitet – baggrund (I)

- Udspringer af
 - det grundlæggende krav om saglig forvaltning
 - magtfordrejningslæren (lovlige/ulovlige hensyn)
- Reglerne forfølger et dobbelt formål:
 - At undgå, at den konkrete sag påvirkes af uvedkommende hensyn
 - At undgå, at der hos omverden opstår mistillid til upartiskheden i forvaltningen

Habilitet – baggrund (II)

- Habilitetsreglerne bygger på **objektive kriterier** – en bestemt interessekonstellation diskvalificerer den pågældende ud fra en abstrakt vurdering.
- I habilitetsbedømmelsen indgår derfor som udgangspunkt ikke en vurdering af den pågældendes integritet og evne til at være upartisk.
- Der er af samme grund ikke noget bebrejdesværdigt ved at blive erklæret inhabil.

Habilitet – lovgrundlaget (III)

- Du er som en del af et bedømmelsesudvalg f.eks. inhabil, hvis:
 - Du har en særlig personlig eller økonomisk interesse i en sags udfald. (FVL § 3, stk. 1).
 - Du har en nær familiemæssig tilknytning til en person, der har en sådan interesse.
 - Der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at rejse tvivl om din upartiskhed, f.eks. nært venskab eller uvenskab med den, sagen vedrører.

Spotopgave

- Afspejler bekendtgørelsen forvaltningslovens habilitetsregler?
 - Bekg. § 5, stk. 4 – *må ikke være ansat på institutionen,*
→ FVL § 3, stk. 1, nr. 1
 - Bekg. § 5, stk. 5 – *må kun deltage én gang i bedømmelse,*
→ FVL § 3, stk. 1, nr. 4
 - Bekg. § 5, stk. 6 – frist på otte kalenderdage for indsigelse om inhabilitet hos en eller flere af udvalgsmedlemmerne

Habilitet – lovgrundlaget (IV)

- Venskaber karakteriseret ved en ”betydelig forbundethed og hengivenhed”.
- Uvenskab, hvor modsætningsforholdet fremtræder med en vis gensidighed.
- Faglig og videnskabelige uenigheder begrunder ikke i sig selv inhabilitet, medmindre uoverensstemmelsen har fået karakter af stærk negativ vurdering af den andens videnskabelige redelighed.

Spotopgave

Udvalgsmedlem, U, har sommerhus ved siden af adjunkt, A. De mødes én gang årligt til grillfest i sommerhuslauget. Deres ældste sønner ses også jævnligt, da de går i skole sammen.

U ønsker ikke at deltage i bedømmelsesudvalget, da U føler, at det er lidt ubehageligt at skulle vurdere A. Er U forpligtet til at trække sig pga. inhabilitet?

- Nej, U er ikke inhabil

Spotopgave

Adjunkt A har anmodet om lektorbedømmelse. I overensstemmelse med bekendtgørelsens § 5, stk. 6, har A fået orientering om udvalgets sammensætning. A retter henvendelse til institutionen og udtrykker uvilje mod et af udvalgets medlemmer. A oplyser, at medlemmet tidligere har udtalt sig kritisk i kontante vendinger om en artikel A har forfattet. A er stadig vred over kritikken og mener, at den var uberettiget.

Skal udvalgsmedlemmet erklæres inhabil?

- Nej

Hvem tager stilling til spørgsmålet om inhabilitet?

- Det gør institutionen

Bedømmelsesgrundlaget

Bedømmelsesgrundlaget (I)

Bekendtgørelsens § 8:

Stk. 1. Bedømmelsesgrundlaget for lektorbedømmelsen er adjunktens anmodning om lektorbedømmelse.

*Stk. 2. Bedømmelsesudvalget **skal** indhente yderligere oplysninger, såfremt adjunktens anmodning om lektorbedømmelse ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for bedømmelse.*

Stk. 3. Bedømmelsesudvalget kan i særlige tilfælde indkalde adjunkten til en samtale og inddrage yderligere ekspertise i form af udtalelser fra eller drøftelser med en person med særlig indsigt i et område af relevans for lektorbedømmelsen.

- Et bedømmelsesudvalg er *ikke forpligtet* til i alle tilfælde at indhente yderligere oplysninger. Pligten til at indhente yderligere oplysninger indtræder, hvis anmodningen ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at bedømmelsesudvalget kan vurdere, om kriterierne er opfyldt.

Bedømmelsesgrundlaget (II)

- Bekendtgørelsens § 9:

Stk. 1. Ved lektorbedømmelsen bedømmes adjunktens kompetencer, jf. bilag 1.

Stk. 2. Har ansættelsesinstitutionen meddelt en fravigelse fra kravene til adjunktplaner, jf. § 7, stk. 3, skal bedømmelsesudvalget undlade bedømmelse af de anførte kompetencer inden for det opgaveområde, som institutionen har fraveget.

- Bilag 1 er med andre ord rammen for de kriterier, der lovligt må lægges vægt på.
- Afgørelsen skal afspejle en stillingtagen til disse (og kun disse) kriterier!

Bedømmelsesgrundlaget (III)

- Bekendtgørelsens bestemmelser afspejler et grundlæggende forvaltningsretligt princip – Officialmaksimen (undersøgelsesprincippet).
- Forvaltningsmyndigheden har ansvaret for, at **sagen oplyses i tilstrækkeligt omfang**, inden der træffes afgørelse.
- Hensynet er, at afgørelserne træffes på det **bedst mulige faktiske grundlag** og dermed bliver indholdsmæssige korrekte.
- Pligten til at supplere ansøgerens "partsanførelser" afgøres i vid udstrækning med udgangspunkt i det retsgrundlag som myndigheden administrerer efter (bekendtgørelsen).

Bedømmelsesgrundlaget (IV)

- Afgørelsen må ikke bygge på formodninger, forudsætninger eller antagelser, som ikke har tilstrækkeligt støtte i de tilvejebragte faktiske oplysninger.
- En sag skal undersøges netop så langt, som det er nødvendigt i det enkelte tilfælde for at træffe en forsvarlig og materielt rigtig afgørelse.
- "Bedømmelsesudvalget skal om nødvendigt indhente yderligere oplysninger.."
- "Udvalget kan i særlige tilfælde indkalde adjunkten til en samtale."

Diskussion:

- Hvornår ville I bringe disse muligheder i anvendelse?

Spotopgave

Adjunkt A har indgivet anmodning om lektorbedømmelse. Bedømmelsesudvalget drøfter over en frokost anmodningen med en ”person med særlig indsigt i et område af relevans for lektorbedømmelsen”.

Må bedømmelsesudvalget lade vedkommendes udtalelser indgå i bedømmelsen?

- Fortrolighed – Bedømmelsesudvalgets arbejde må ikke drøftes med andre. Men udvalget kan bede den pågældende om en officiel udtalelse.

Partshøring

Partshøring (I)

- Partshøring **efter forvaltningsloven** giver parten mulighed for at varetage egen interesse, sætte sig ind i en sags oplysninger og fremkomme med en udtalelse, inden sagen afgøres
- Hvad skal der høres over?
 - Oplysninger som parten ikke antages at være bekendt med
 - Vedrører kun sagens faktiske omstændigheder og eksterne faglige vurderinger
 - Kun oplysninger til ugunst for parten
 - Oplysninger skal være af væsentlig betydning for sagen
- Ikke partshøre, hvis der er tale om oplysninger, der ikke er tvivl om (f.eks. civilstand, nationalitet, fødselsdato m.v. fra offentlige registre)
- Ikke træffe afgørelse, før parten har haft lejlighed til at udtale sig

Partshøring (II)

- Der er indbygget **partshøring i bekendtgørelsen** om lektorkvalificering, idet udvalget skal afgive et skriftligt og begrundet bedømmelsesudkast til adjunkten.

- Bekendtgørelsens § 10, stk. 1, 2. og 3. pkt.:

Har bedømmelsesudvalget som grundlag for sin bedømmelse inddraget andet materiale end det af adjunkten fremsendte, jf. § 8, stk. 2 og stk. 3, skal adjunkten gøres bekendt hermed. Adjunkten kan inden for en frist på 8 kalenderdage fra modtagelsen af udkastet afgive en udtalelse til bedømmelsesudvalget vedrørende faktuelle fejl mellem bedømmelsesgrundlaget og bedømmelsesudkastet.

- Brud på officialmaksimen – herunder partshøringsreglerne – kan bevirke, at afgørelsen tilsidesættes som ugyldig.

Begrundelse

Begrundelse (I)

- Kapitel 6 i **forvaltningsloven**, §§ 22-24.
- Henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet.
 - Overvej: Hvilke regler skal der henvises til?
- Beror afgørelsen på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.
 - Overvej: Er der tale om et administrativt skøn?
 - Overvej: Hvilke hensyn lægger I til grund i afgørelsen?

Begrundelse (II)

- Endvidere om fornødent skal begrundelsen indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.
- § 10, stk. 1, 1. pkt., i bekendtgørelsen om lektorkvalificering:

Senest 2 måneder og 2 uger efter, at ansættelsesinstitutionen har modtaget adjunktens anmodning om lektorbedømmelse, afgiver bedømmelsesudvalget et skriftligt og begrundet bedømmelsesudkast til adjunkten.
- Dvs. særregel om skriftlighed og begrundelse også, selv om der gives medhold. Der stilles således krav om begrundelse i alle tilfælde.

Begrundelse (III)

- Bekendtgørelsens § 10, stk. 3: Bedømmelsen skal indeholde en motiveret helhedsvurdering med angivelse af, hvad der har været bestemmende for vurderingen af, om adjunkten må antages at kunne løse de arbejdsopgaver, der påhviler lektorer ved de i § 1 nævnte institutioner, herunder en vurdering af adjunktens kompetencer, jf. § 9.
- Da afgørelsen beror på et fagligt skøn, skal begrundelsen indeholde en angivelse af de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Klagevejledning

Klagevejledning (I)

- Afgørelser, der kan påklages, skal være påført **klagevejledning**.

- Sondring mellem afgørelser og procesbeslutninger.

- Bekendtgørelsens § 21:

Stk. 1. Klager over afgørelser om bedømmelse af lektoransøgninger kan indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, når klagen vedrører retlige spørgsmål.

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt adjunkten eller ansøgeren.

- Dvs. kun klage over **retlige spørgsmål** – ikke klage over den faglige vurdering.

Klagevejledning

Eksempel på klagevejledning:

- Denne afgørelse kan der klages over, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse nr. **413 af 27/04/2025** om lektorkvalificering, m.v. Klager over afgørelser om bedømmelse af lektoranmodninger kan indbringes for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Ved "klager over retlige spørgsmål" forstås indsigelser vedrørende overholdelse af reglerne i bekendtgørelse om lektorkvalificering, og hvorvidt forvaltningsretlige regler og principper er overholdt ved behandlingen af sagen. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, hvor du har modtaget denne afgørelse.

Identifikationskrav

Identifikationskrav i afgørelsessager

- Afgørelser – og breve i forbindelse med væsentlige sagsskridt i en afgørelsessag – skal forsynes med navnet på den, der træffer afgørelsen, og
 - personlig underskrift, eller
 - *være udformes på en måde, der i øvrigt sikrer en entydig identifikation af den, som afsender brevet, og at brevet er endeligt (f.eks. digital signatur) .*
- Formanden tegner bedømmelsesudvalget og underskriver derfor på udvalgets vegne.
- Den endelige afgørelse skal fremstå som endelig (overvej PDF eller lignende format)

Journaliseringspligt og aktindsigt

Journaliseringspligt

- Når bedømmelsesudvalgets arbejde er afsluttet, skal **uddannelsesinstitutionen** (der har en sekretariatsfunktion) sikre sig, at der på en sag på institutionen (f.eks. personalesagen) er journaliseret relevante dokumenter i forhold til lektorbedømmelsen.
- Relevante dokumenter er som minimum: Anmodningen, eventuelt yderligere indhentede oplysninger, ud- og indgående korrespondance (f.eks. høring) og den endelige afgørelse.
- **Udvalgets interne skriftlige drøftelser** skal ikke journaliseres, men skal gemmes i seks måneder med henblik på behandling af en eventuel klage.

Aktindsigt

- Jf. forvaltningslovens § 12 omfatter retten til aktindsigt ikke en myndigheds interne arbejdsdokumenter. Som interne arbejdsdokumenter anses dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående.
- § 14 a:
 - Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 12 og § 14 omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagens afgørelse.
- Konkret vurdering.
- Sagens behandling pauses ved anmodning om aktindsigt.

Klager over lektorbedømmelse

Eksempler fra den virkelige verden

Klagesager (I)

- Vi ser oftest klager ved negative bedømmelser, men det sker også, at en adjunkt klager over processen ved en positiv bedømmelse.
- Vi kan kun tage stilling til klager over ”retlige spørgsmål”, dvs. om sagen er behandlet i overensstemmelse med reglerne. Dog også retlige forhold, der ikke er nævnt i klagen.
- Vi kan derimod ikke tage stilling til det faglige skøn, som I udøver i henhold til reglerne, medmindre skønnet er uden for rammerne af lovgivningen mv.

Klagesager (II)

Retsvirkning af styrelsens afgørelser:

- I de fleste sager finder vi (heldigvis) ikke anledning til at kritisere noget, og adjunkten får derfor ikke medhold i sin klage.
- I nogle sager udtaler vi forskellige grader af kritik af bedømmelsesudvalget (og/eller institutionen).
- I få sager hjemviser vi til ny behandling.

Klagetemaer

- Adjunkten skal have mulighed for **udtalelse** vedrørende faktuelle uoverensstemmelser, jf. § 10, stk. 1.
- **Faktuelle fejl** skal rettes, så den endelige bedømmelse er baseret på korrekt grundlag.
- Har ansættelsesinstitutionen meddelt en **fravigelse fra kravene til adjunktplaner**, jf. § 7, stk. 3, skal bedømmelsesudvalget undlade at bedømme de anførte kompetencer inden for det opgaveområde, som er fraveget, jf. bekendtgørelsens § 9. Fravigelsen skal fremgå tydeligt.
- Formuleringer: vi anbefaler at anvende **bekendtgørelsens begreber** og opbygge begrundelse efter bekendtgørelsens systematik, se bkg. bilag 1
- Konsekvens af uklar begrundelse: adjunkten kan opfatte bedømmelsesudvalgets formuleringer som kriterier, der ikke fremgår af bilag 1.
- Indhentelse af yderligere oplysninger er bedømmelsesudvalgets vurdering og afgørelse, jf. § 8, stk. 2 og 3.

Eksempler på klagepunkter (I)

1) Bedømmelsesudvalg har angivet, at der "mangler" en beskrivelse, men indhentede ikke yderligere oplysninger.

Ikke anledning til kritik, da bedømmelsesudvalget efterfølgende oplyste, at beskrivelsen var tilstede, men at den var utilstrækkelig.

2) Bedømmelsesudvalget havde ikke givet underretning om overskridelse af tidsfrist for bedømmelsen.

"Dette finder styrelsen *beklageligt*."

3) Bedømmelsesudvalget havde ikke vedlagt klagevejledning.

"Styrelsen finder det *kritisabelt*, at..."

Eksempler (II)

4) Bedømmelsesudvalget havde i bedømmelsen henvist til den tidligere bekendtgørelse om lektorbedømmelse m.v. fra 2013.

Bedømmelsesudvalget udtalte til styrelsen, at der alene var tale om en skriveteknisk fejl, og at der var bedømt i henhold til den gældende bekendtgørelse.

Styrelsen fandt det i den konkrete sag *beklageligt*, at bedømmelsesudvalget havde henvist til forkerte regler, - men selv hvis det måtte antages, at bedømmelsesudvalget havde bedømt efter de forkerte regler, ville det ikke have fået betydning for bedømmelsen, da de relevante regler i de to bekendtgørelser var enslydende.

Eksempler (III)

5) Mindretalsudtalelser

Det er op til det enkelte bedømmelsesudvalg at vurdere, om det er hensigtsmæssigt, at der redegøres for et mindretals opfattelse i begrundelsen af en bedømmelse.

Hvordan kan jeg finde hjælp?

Min værktøjskasse

- Styrelsens side vedr. lektorkvalificering:
 - Lektorkvalificering og lektorbedømmelse på erhvervsakademier, professionshøjskoler, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og visse maritime uddannelsesinstitutioner — Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Relevante love og regler
- Skriv til os på ufs-jur@ufm.dk.

Husk at vi ikke kan svare på spørgsmål om verserende sager.

Som støtte til opbygning af bedømmelser anbefaler vi, at I er opmærksomme på

- Formuleringer: vi anbefaler at anvende bekendtgørelsens begreber og systematik, jf. bkg. bilag 1.
- Husk vejledning om klageadgang over retlige spørgsmål.
- Husk at alle afgørelser skal begrundes.
- Husk underskrift og dato på afgørelser.
- Husk at henvise til *gældende* regler.

Tak for i dag

